Motion

1975/76: 1929

av fru Hambraeus m. fl.
om ökad information rörande miljövänliga alternativ till konventionell eluppvärmning, m. m.

God energihushållning kräver att man inte använder mer kvalificerad energi än nödvändigt. Elektricitet är en högkvalificerad energiform, och det är slösaktigt att använda den i elradiatorer för att värma hus och varmvatten.

Vi är många som installerat elvärme i våra hus i god tro. Det är svårt och dyrt att göra något åt det när man väl har byggt på det sättet. Det är viktigt att se till att man i fortsättningen undviker att bygga så att man gör sig beroende av detta uppvärmningssystem.

När en konsument köper elradiatorer betalar han ca 100 kr. per kilowatt installerad effekt. Därmed har han tvingat kraftleverantören att så länge konsumenten önskar leverera elektricitet till hans elradiatorer.

Kraftindustrin måste i dag investera ca 3 000 kr. per kilowatt. Eftersom denna industri vill växa liksom alla andra industrier, bygger kraftindustrin gärna ut elproduktionen, dvs. kärnkraften – detta så mycket hellre som kapital utan svårighet ställs till förfogande och avsättningen ju är garanterad, vad den än kommer att kosta, om allt fler gör sig beroende av strömmen för att hålla sina hus varma.

Samhället ställer kapital till förfogande för kraftindustrin på mycket förmånliga villkor: lång avskrivning, låg ränta och ingen säkerhet. Samt en hel del subventioner.

Om motsvarande summa, 3 000 kr., fick användas på samma goda villkor, kunde någon därmed spara in en kilowatt och kanske mer. Den miljövänligaste "energikällan" för en kilowatt är den som sparar en kilowatt. Därvid minskar behovet av kraftutbyggnad.

Om motsvarande summa fick användas t. ex. i industrin på samma goda villkor, kunde industrin generera el genom mottryckskraft och därmed ta till vara möjligheten att få ut så hög kvalitet som möjligt av det bränsle man använder.

Den el man kan få fram på ett miljövänligt sätt räcker emellertid inte om alla övergår från olja till konventionell elvärme. Allteftersom vi blir mer medvetna om oljans risker och nackdelar och därför söker oss till andra uppvärmningssystem för våra hus än oljepannor, har elvärmen blivit alltmer populär. Något annat alternativ för ett nybyggt hus än olja eller el marknadsförs knappast, trots att det finns teknik som skulle kunna användas redan i dag. Erfarenheterna från Eva och Mats Wolgasts s. k. miljöhus i Uppsala visar att en mycket god isolering och tätning av en villa i kom-

bination med andra enkla åtgärder kan åstadkomma en utomordentligt behaglig bostad, som ser helt "normal" ut och som drar mindre boendekostnader än en konventionell villa. Några idéer, som borde marknadsföras är:

ventilationsvärmeväxlare,

enkelt system för luftrening och cirkulation,

värmepump, som skulle kunna kopplas ihop med kylskåp (finns tillgänglig i Danmark för 1 000 kr.),

luftintag till huset genom ett 15 m långt plaströr på frostfritt djup i samhand med grunderävning, vilket förser huset med förvärmd (resp. kyld) luft på från +1 till +8

Det är väsentligt att konsumenten får annat att välja på än elradiatorer när nybyggen planeras och att vi alla blir medvetna om de negativa följderna av att i stor skala gå in för konventionell eluppvärmning av nybyggda hus. Energisparkommittén bör informera om detta.

Mycket talar för att det mest energi-ekonomiska sättet att värma hus i tätort är genom kraftvärmeverk eller annan fjärrvärme, t. ex. genom att utnyttja spillvärme från industrier på orten.

När kommunerna nu får allt större ansvar för energiplaneringen lokalt är det viktigt att de får både kunskap och kapital för att kunna se till att energiförsörjningen blir så klokt ordnad som möjligt. Som påpekas i motion 1975/76:252 från centerpartiet bör utredningen om kommunal energiplanering få tilläggsdirektiv att behandla denna fråga.

Kraftvärmeverk kan drivas med olja eller kol. Därvid är det möjligt att åstadkomma en betydligt högre rening av svavel och kväveoxider. Den tekniska kunskapen finns, och samhället måste omedelbart kräva att den tillämpas. Då kanske oljan inte blir mer miljöförstörande än kraftföreningarnas samarbetsorgan CDL påstod 1972, när man var i färd med att hygga ut i Stenungsund. Energihushållningen blir avsevärt högre i kraftvärmeverk än i villapannor. Man utvinner elektricitet och får uppvärmningen "på köpet" genom att kylvattnet kommer till användning.

Kraftvärmeverk kan också drivas med en rad olika okonventionella uppvärmningstekniker. Värmepumpar kunder hämta värme ur havet, sjöar eller floder. Solvärmepaneler kunde komplettera m. m., m. m.

I samband med hyggnadslov bör kommunen genom byggnadsnämnden pröva energiekonomin. Det är då viktigt att nämnden har tillräcklig kunskap för att kunna vara öppen för nya energihushållande system och kunna göra en klok bedömning om vad som är god energiekonomi på lång sikt. Det får inte bli så att den som kommer med en ännu mer energioptimal lösning hindras använda den därför att stela paragrafer och brist på kunskap lägger hinder i vägen.

Man bör inte annat än i undantagsfall tillåta konventionell elvärme i nybyggda hus utan råda den sökande att installera ett mer ekonomiskt system. Lånebestämmelserna bör också vara utformade så, att detta framstår

som det lämpligaste för såväl konsumenter som husbyggnadsfirmor och byggmästare.

Det är viktigt att varje ny bestämmelse blir begriplig och effektiv utifrån energiekonomisk synpunkt.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar

1. att hos regeringen begära att energisparkommittén intensifierar sina informationsinsatser om miljövänliga alternativ till konventionell eluppvärmning,
2. att hos regeringen begära sådan förändring av byggnadsstadgan att uppvärmningsformen kan prövas som villkor för byggnadslov.

Stockholm den 27 januari 1976

BIRGITTA HAMBRAEUS (c)

SONJA FREDGARDH (c) PÄR GRANSTEDT (c)

GOTAB 51238 Stockholm 1976